

In dit nummer onder andere

Pensioentoeslag	1
De lijdensweg van een label	3
DSM gepensioneerd bij het Rode Kruis	5
Dekkingsgraad PDN	6
Goed om te weten dat het rommelt bij de AOW	7
Column	8

Buffers doen hun werk

Nu de gevolgen van de kredietcrisis zich verder verspreiden, ondervinden ook pensioenfondsen daarvan de gevolgen.

Dat uit zich vooral doordat de toeslagen, nodig om de prijsstijgingen op te vangen, onder druk komen te staan. Dankzij de forse buffers die PDN in goede tijden heeft opgebouwd en dankzij het behoudende beleggingsbeleid gericht op de lange termijn, zijn de pensioenen echter zelf niet in gevaar. Het indexatielabel dat alle deelnemers van pensioenfondsen voortaan beter inzicht moet gaan geven in hoe de zaken er voor staan, is nu ineens een stuk actueler geworden. Ook goed om te weten dat de AOW in beweging is en Henk heeft zo zijn eigen gemakkelijke manier gevonden om met de gevolgen van de kredietcrisis in het reine te komen.

Colofon

Pensioencontact verschijnt drie keer per jaar en is bestemd voor degene die een uitkering ontvangt van PDN.

Redactieraad:

Inge von der Ahé, Harry Coerver, Ivo Coolen, Anita Creusen, Jan Janssen, Steef Lauwers en Henk Thonen.

Realisatie:

Hard Working Reader Publishers

Illustraties:

Geert Setola

Fotografie:

Annemie Mommers en anderen

Redactieadres:

PDN t.a.v. Harry Coerver
Postbus 6500, 6401 JH Heerlen
E: info.PDN@dsm.com
I: www.PDNpensioen.nl

T: 045 5782056

Pensioen Desk:

T: 045 5788100

Voor blinden en slechtzienden is een gesproken versie van Pensioencontact kosteloos verkrijgbaar.

Pensioencontact

Pensioencontact is een uitgave van Pensioenfonds DSM Nederland

'Beleggingsbeleid is afgestemd op crises die voorbij komen'

Pensioenen veilig, indexatie onzeker

Frans Pistorius: 'Wij beleggen conservatief'. (foto Annemie Mommers)

De kredietcrisis gaat als een wervelstorm door de financiële wereld. Mensen worden onzeker. Vooral degenen die aandelen kochten of erger nog, geld investeerden in allerlei ingewikkelde financiële producten die veel minder waard blijken dan gedacht. Zelfs spaargeld op een boekje moest extra worden gegarandeerd.

Ook pensioenfondsen duiken inmiddels regelmatig op in de media. Soms lijkt het wel alsof gepensioneerden moeten vrezen om hun pensioenen. 'Dat is absoluut niet aan de orde', zegt bestuursvoorzitter Frans Pistorius van Pensioenfonds DSM Nederland (PDN).

VOORZICHTIG

Dat betekent volgens Pistorius echter niet dat er niets aan de hand is. Ook pensioenfondsen maken moeilijke tijden door. Een deel van het vermogen zit immers in aandelen. En die duikelen de laatste tijd in waarde.

'Ook op de lange termijn zullen we de pensioenen kunnen blijven betalen, maar we moeten wel extra voorzichtig zijn. Geven we dit jaar bijvoorbeeld een toeslag op de pensioenen van PDN, de zogeheten indexering? Die toeslagen zorgen voor extra financiële verplichtingen voor tientallen jaren. Daar moet dan wel op dit moment dat extra vermogen voor aanwezig zijn.'

NOG GEEN CAO

Nog is niet bekend of er dit jaar toeslagen op de pensioenen worden toegekend. Die toeslagen zijn bedoeld om de prijsverhogingen (inflatie) te compenseren. Dat daarover nog geen besluit is genomen heeft onder meer te maken met het feit dat DSM en de vakbonden nog geen akkoord bereikt hebben over een nieuwe CAO.

Als het bestuur van PDN straks een besluit neemt over wel of niet indexeren is van belang hoe de financiële situatie van het fonds op dát moment is. En met beurzen die dagelijks omhoog en omlaag schieten, is niet te voorspellen wat die situatie over één of twee maanden zal zijn. Behalve de koersen op de beurs spelen nog andere factoren een rol bij die beslissing. Met name de hoogte van de rente. Want die heeft weer invloed op de berekening van de pensioenverplichtingen en dus op de hoogte van de dekkingsgraad. Daarnaast zijn de verwachtingen over de economie van groot belang.

LANGE TERMIJN BELEGGERS

Pistorius wijst erop dat als er niet of slechts gedeeltelijk geïndexeerd wordt, de gepensioneerden dan mogelijk later de indexatie alsnog kunnen krijgen vanaf het moment dat de financiële positie dat toelaat. Als de storm op de beurzen is geluwd en de koersen weer wat zijn aangetrokken, zal ook de toestand van het fonds beter zijn. 'Iedereen kijkt nu naar beurskoersen van een dag of een week,' zegt de PDN-voorzitter. Maar pensioenfondsen zijn lange termijn beleggers. Iemand die 40 jaar werkt en dan nog 25 jaar pensioen geniet, die heeft dus 65 jaar geld in zijn pensioenpot zitten, waar wij verantwoordelijk voor zijn. Dan moet je geen beslissingen nemen die ingegeven zijn door situaties op de korte termijn.'

NIET ALLES IN AANDELEN

Het is niet de eerste keer dat de koersen op de beurzen dalen. Ook de beleggers van PDN hebben al eerdere crises meegemaakt, zij het niet zo'n dramatische. Pistorius: 'We weten dat er zo nu en dan dit soort crises voorbij komen. We hebben daar ons beleggingsbeleid op afgestemd. Niet alles wordt in aandelen belegd. De pensioengelden gaan ook naar staatsleningen, onroerend goed of andere beleggingsmogelijkheden die veel minder in waarde schommelen dan aandelen. PDN is ook geen beleggingsfonds dat alleen gaat voor een zo hoog mogelijk rendement met alle risico's die daarbij horen. Integendeel, wij beleggen conservatief. PDN heeft vrijwel niets hoeven af te boeken in verband met financiële constructies rond Amerikaanse hypotheken of vanwege banken die omvallen. Dat de dekkingsgraad nu lager is dan een paar maanden geleden komt omdat de beurzen in de hele wereld zijn gedaald. Omdat PDN in het verleden flinke reserves opbouwde, hoeft het fonds nu bijvoorbeeld ook geen aandelen te verkopen. De verliezen op aandelen bestaan voorlopig alleen op papier. Als straks de

beurzen weer opveren, zullen die papieren verliezen veel minder zijn of misschien wel helemaal wegsmelten.'

NIEUWE SITUATIE ONDERZOEKEN

Dat betekent niet dat de manier van beleggen door de kredietcrisis misschien niet aangepast moet worden, vindt Pistorius. 'Na deze crisis ziet de financiële wereld er anders uit dan een jaar geleden. Het toezicht op banken en andere financiële instellingen zal veel strenger zijn, het risicoprofiel van de activiteiten van banken wellicht lager. Dat kan gevolgen hebben voor de rendementen die ze maken. Sommige delen van de wereld zullen sterker, andere delen zwakker, uit de kredietcrisis te voorschijn komen. Dat kan ook gevolgen hebben voor de manier waarop we in de toekomst de pensioengelden beleggen. Ik verwacht geen grote veranderingen, maar hier of daar zullen we een accent anders leggen. In 2009 zullen we dit zeker nader onderzoeken.'

VEEL VERTROUWEN

Als dat inderdaad gebeurt, zal Frans Pistorius daar zelf niet meer als voorzitter bij betrokken zijn. Op 1 januari neemt hij voor de tweede keer afscheid van het bestuur van het pensioenfonds. In de periode 1998 tot 2003 was Pistorius ook al een keer voorzitter. Tussen 2003 en 2006 werkte hij in Zwitserland waar DSM de vitamine-divisie van Roche had overgenomen. Bij terugkomst in Nederland, als directeur DSM Nederland, belandde hij opnieuw op de stoel van voorzitter bij PDN. Terugkijkend op dat jarenlange voorzitterschap, constateert Pistorius dat zijn tweede periode bij het fonds duidelijk hectischer is geweest. 'En dat komt niet alleen door de kredietcrisis. Er zijn andere, voor het pensioenfonds ook belangrijke, gebeurtenissen geweest. De nieuwe Pensioenwet die werd ingevoerd en het verscherpte toezicht van De Nederlandsche Bank op de pensioenfondsen heeft ertoe geleid dat de interne organisatie van het fonds volledig moest worden aangepast. En dat heeft vooral pensioenuitvoerder DPS maar ook het bestuur veel werk gekost. En dan is er ook de fusie geweest van PDC met het pensioenfonds van Gist-Brocades. Er staat nu een weerbaar pensioenfonds, met een goed bestuur en een zeer professionele uitvoeringsorganisatie. Met plezier kijk ik terug op de afgelopen periode en met zeer veel vertrouwen kijk ik naar de toekomst van ons pensioenfonds.'

INHALEN

Begin van dit jaar ging Pistorius met pensioen bij zijn werkgever DSM. Vanaf januari volgend jaar gaat hij ook 'met pensioen' bij het bestuur van het pensioenfonds. 'Ik was nog niet echt met pensioen,' lacht hij. 'Vanwege het voorzitterschap bij PDN kon ik toch nooit langer dan twee weken van huis. Die vrijheid heb ik binnenkort wel. En daar ga ik zeker gebruik van maken. Er zijn nog heel wat plaatsen op de wereld waar ik vanwege mijn werk geweest ben, maar die ik niet echt "gezien" heb. Dat wil ik nu inhalen.'

Inzicht in pensioenstijging blijft lastig

De lijdensweg van een label

Vanaf volgend jaar moeten pensioenfondsen met een label aangeven hoe groot de kans is dat pensioenen meegroeien met de inflatie (prijsstijgingen).

Of te wel, hoe waardevast het pensioen is. Het ontwerpen van zo'n label bleek moeilijker dan gedacht. Een jaar later dan gepland verschijnt het label volgend jaar in de correspondentie van pensioenfondsen.

NUTTIGE LABELS

Op de ijskast staan sterretjes om te laten zien hoe goed ze koelt of hoe milieuvriendelijk de koelkast wel niet is. Huizen hebben tegenwoordig energielabels, waarop te zien is of ze veel of weinig energie nodig hebben om het in de winter behaaglijk warm te houden. En wie ooit op zoek is geweest naar een belegging in een beleggingsfonds is zeker het mannetje van de AFM (Autoriteit Financiële Markten) tegengekomen dat meestal diep gebukt lijkt te gaan onder een zware last en waarschuwt dat 'dit product zeer risicovol' is. Op allerlei manieren kan de consument in één oogopslag zien of een product dat hij wil kopen wel goed is.

Dat zou ook moeten gebeuren met het pensioen van mensen, vond de regering. Pensioen is immers voor de meeste mensen de best gevulde spaarpot die ze in hun leven zullen hebben.

KOOPKRACHTBEHOUD

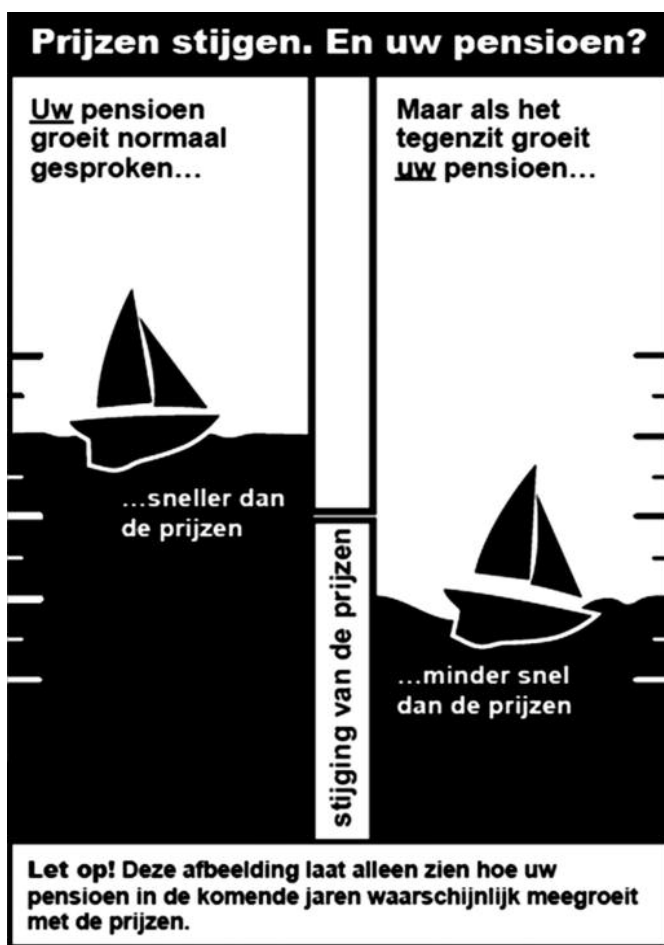
Wat moeten mensen weten over hun pensioen? Dat kan van alles zijn. Een belangrijk aspect is of het pensioen na pensionering nog wel zijn waarde behoudt. Immers als na je 65ste verjaardag ieder jaar de prijzen drie procent stijgen, ben je op je 75ste eenderde van je koopkracht kwijt. Dus moest er een 'label' komen voor het koopkrachtbehoud van pensioenen, dacht de regering twee jaar geleden. De kamerleden Stef Depla (PvdA) en Bibi de Vries (VVD) hadden zich daarvoor in de Tweede Kamer sterk gemaakt.

HELSE KARWEI

Een nieuw label moest laten zien in welke mate een pensioenfonds de koopkrachtverslechtering (inflatie) compenseert. Een groep van wijze mannen ging daarvoor aan de slag. Op zoek naar sterretjes, gebogen mannetjes, zelfs aan sardineblikjes werd gedacht. Maar het verzinnen van dat 'toeslagen-label' bleek een hels karwei. In het label dat uiteindelijk uit de bus kwam, zaten geen sterretjes of gebogen mannetjes, maar bootjes.

BOOTJES

Het label bestond uit twee plaatjes met bootjes die op het water dobberden. Het bootje aan de linkerkant gaf aan hoe een pensioenfonds jaarlijks de pensioenen aanpast aan de inflatie. Het rechterplaatje moest laten zien wat er met het pensioen gebeurt als het economisch slecht gaat en de reserves van de fondsen slinken. Hoe lager de bootjes en hoe wilder de golven, des te slechter voor het waardebehoud van dat pensioen. Dus een fonds met een label dat twee bootjes laat zien, hoog op rustig water zal het pensioen altijd goed aanpassen aan stijgende prijzen. Een label waar de bootjes op laag water varen, zal straks het pensioen niet of maar matig aanpassen aan de prijsontwikkeling.

MUNTJES

Toen minister Donner in april 2007 vol trots het label met de bootjes openbaar maakte, was er echter geen applaus te horen. Integendeel. Het bleek al snel dat veel mensen het label helemaal niet begrepen. Bij laagopgeleiden begreep slechts 16 procent de bedoeling van het label. Bij hoogopgeleiden was dat 40 procent. Omdat het label te moeilijk was, ging de zoektocht naar een begrijpelijk label door. Dit voorjaar kwam er, met hulp van de koepelorganisaties van de pensioenfondsen, een nieuw label. De bootjes waren verdwenen. Drie stapeltjes munten verschenen in de plaats van de bootjes. Het eerste rijtje met muntjes laat de stijging van de prijzen zien. Het

tweede rijtje toont of het pensioenfonds de pensioenen even sterk verhoogt als de stijging van de prijzen of misschien meer of minder. Het derde rijtje geeft aan of de prijsstijgingen ook gecompenseerd blijven worden als het slecht gaat met de economie. Dit label met de muntjes wordt echter ook niet direct door iedereen begrepen, maar wel door veel meer mensen dan bij het label met de bootjes.

VRAAGTEKENS

De pensioenfondsen zijn weliswaar niet erg enthousiast over het nieuwe label, maar hebben aan minister Donner beloofd het pensioenlabel vanaf 1 januari volgend jaar te gaan gebruiken. De werkgevers zijn ook al niet erg te spreken over het label. Werkgeversvoorman Bernard Wientjes van VNO/NCW zei onlangs in het Financieel Dagblad dat hij het label onduidelijk vindt en vroeg zelfs aan het kabinet om het label helemaal niet in te voeren. Hij vindt het zelfs 'onthutsend' dat de pensioenfondsen een label moeten gebruiken dat zoveel mensen niet begrijpen.

GEEN GARANTIE

Hoe het ook is, vanaf 1 januari zal het label opduiken op allerlei soorten informatie en correspondentie van pensioenfondsen. Het gevaar bestaat dat mensen de verkeerde conclusies trekken uit het label van hun pensioenfonds. Het label zegt bijvoorbeeld niets over de hoogte van het pensioen. Een goede indexatie bij een slechte pensioenregeling kan minder pensioen opleveren dan een slechte indexatie bij een goede regeling.

Ook is een label met veel muntjes niet een teken dat het pensioenfonds zo goed bij kas is dat het automatisch de koopkracht garandeert. Velen zullen dat wel denken omdat een label nu eenmaal iets uitstraalt van garantie of zekerheid. Maar een label met veel muntjes is geen garantie dat de pensioenen ieder jaar opnieuw aangepast worden aan de prijsontwikkeling.

UNIFORM

De pensioenfondsen kunnen niet zelf een label kiezen. Dan zouden de fondsen de labels met de meeste munten kiezen. De

Nederlandsche Bank heeft strenge eisen gesteld. De fondsen moeten berekeningen over hun pensioengelden naar de bank van Nout Wellink sturen en horen dan welk label ze mogen gebruiken.

Die berekeningen zijn voor alle pensioenfondsen hetzelfde. Ieder jaar

opnieuw moet berekend worden welk label bij welk pensioenfonds past.

Of het toeslagenlabel een lang leven beschoren is, is de vraag. Er wordt al geroepen om een 'pensioenlabel' dat meer zegt over andere aspecten van het pensioen en niet alleen over het koopkrachtbehoud.

Fiscaal vriendelijke verrekening vakbondscontributie gestopt

Vanaf 2006 was het voor pensioengerechtigden en nabestaanden van PDN mogelijk om de betaalde vakbondscontributie fiscaal vriendelijk te laten verrekenen. Hierdoor kregen vakbondsleden een deel van de betaalde contributie terug. Aan deze regeling is met onmiddellijke ingang een einde gekomen. De reden is dat de Belastingdienst zijn standpunt wijzigde met instemming van toezichthouder voor de pensioensector De Nederlandsche Bank. Pensioengerechtigden en nabestaanden van PDN die in het verleden gebruik maakten (of aangaven gebruik te willen maken) van de regeling, zijn persoonlijk op de hoogte gebracht.

Hulp gevraagd voor adressenbestand DSM Gist gepensioneerden

Regelmatig ontvangen gepensioneerden, partners van een overleden gepensioneerde of degenen die gebruik maken van de Regeling Vrijwillig Vervroegde Uittreding diverse zaken per post van DSM Gist Services B.V.

Dan gaat het bijvoorbeeld om *DSM Gist Info*, een uitnodiging voor de gepensioneerdenmiddag of een attentie aan het einde van het jaar.

Bij DSM Gist hebben ze de afgelopen tijd echter meerdere malen gemerkt dat het adressenbestand niet up-to-date is. Dat kan bijzonder vervelend zijn als bijvoorbeeld de kerstattentie naar een oud adres is verzonden of erger nog de geadresseerde

overleden is en DSM Gist hiervan niet op de hoogte is. DSM Gist moet het adressenbestand zelf actueel zien te houden. Vanwege de Wet Bescherming Persoonsgegevens mag PDN geen adresgegevens verstrekken. Het actueel houden van het adressenbestand kan dan ook alleen maar als gepensioneerden zelf wijzigingen doorgeven.

Zij kunnen dat doen naar het volgende adres:
DSM Gist, Afdeling SGD, Tav Antoinette Knottnerus,
Postpunt 530-0387, Postbus 1, 2600 MA Delft
Of e-mailen naar Antoinette.knottnerus@dsm.com

Een vrijwilliger voor het Rode Kruis

'Iedere keer bek af, maar voldaan'

Gepensioneerde van DSM Engineering Plastics Emmen, Harry Smit (66), heeft een druk leven. Samen met zijn vrouw Henny onderneemt hij reizen, is actief kampeerder, naturalist, petanque speler en bestuurder. Daarnaast maakt hij ook bewust tijd vrij voor een activiteit die tot de ernstige kant van het leven hoort.

Harry Smit werkt namelijk als vrijwilliger voor het Rode Kruis. 'Het is begonnen door mijn vrouw', vertelt hij in zijn woning in een rustieke wijk in Emmen. 'Zij deed al dingen voor het Rode Kruis toen we nog verkering hadden.'

LEED

In zijn loopbaan weerspiegelt zich de industriële ontwikkeling van de laatste vijftig jaar. Fusies, splitsingen, overnames. Hij begon in zijn geboorteplaats bij de N.V. Appingedammer Brons Motorenfabriek en bracht vervolgens zijn militaire dienstdienst in Duitsland door. Hier bezocht hij onder andere het voormalige concentratiekamp Bergen-Belsen. 'Er moet toen van het leed van die mensen iets in me zijn achtergebleven.' Teruggekeerd in Nederland werkte hij als vrachtwagenchauffeur om in 1969 over te stappen naar AKU te Emmen. Het bedrijf werd later ENKA, ENKA Glanzstoff, AKZO Nobel en daarna werd het opgesplitst. Het onderdeel waar hij op dat moment in vierploegendienst werkte, kwam begin jaren negentig terecht bij het DSM concern.

Harry Smit: 'Zo werd ik chauffeur-verzorger voor de uitstapjes'. (foto Marcel Vleugels)

VAKWERK

'De polymerisatie was mijn passie, maar ook compounding waar ik later aan werkte, vond ik erg interessant. Op basis van caprolactam van DSM maakten we in Emmen kunststoffen in wel 2000 soorten en kleuren. Iedere fabriek heeft zijn charme, maar een hoogtepunt

was toch wel het opstarten en opbouwen van de vijfde ploeg in de polymerisatie en later als chef van dienst in de compounding.' Na zijn vertrek bij het bedrijf bouwde Harry Smit 'ik ben een doener' om te beginnen een carport naast zijn huis en ging zich aan tal van andere activiteiten wijden. Intussen had het vrijwilligerswerk van zijn vrouw voor het Rode Kruis zich verder ontwikkeld. Het was indertijd begonnen met het begeleiden van alle mogelijke evenementen, tot in het buitenland toe. Intussen werkte ze regelmatig, steeds gedurende een week, in Huize IJsselvliedt te Wezep. 'Hier komen ernstig zieke mensen naar toe om een weekje uit de sleur te komen. Dergelijke weken van het Rode Kruis zijn soms gericht op bepaalde groepen patiënten. Ze zijn bijvoorbeeld gericht op aidspatienten, op mensen afkomstig uit een bepaalde stad, streek of land, dan wel bestemd voor terminale patiënten.'

VISSEN

'Ik wist uit ervaring dat Henny - als ze weer eens terugkeerde van een week IJsselvliedt - helemaal leeg was. Toch bleef ze het doen en ik ben na mijn afscheid van het bedrijf vaker een week meegegaan. Het verzorgen van de gasten, want zo noemen we ze in Huize IJsselvliedt, moet praktisch een op een gebeuren. Die mensen zijn zeer hulpbehoevend. Ik merkte dat zieken verzorgen me niet ligt. Maar er is in IJsselvliedt ook ander werk aan de winkel. Zo kan het voorkomen dat iemand die in een zuurstoftent ligt en terminaal is, de vurige wens koestert nog een keer te gaan vissen. Die werd dan met bed en al naar de waterkant gereden. En vanuit de tent kon hij met kunst en vliegwerk toch weer even vissen. Zo werd ik chauffeur-verzorger voor de uitstapjes die de gasten van IJsselvliedt tijdens hun verblijf zoveel mogelijk maken. Na iedere week als vrijwilliger ben je bek af, maar het geeft je zo'n voldoening. De mensen zijn je zo dankbaar en dat doet je goed. Sinds kort vervang ik ook de chef technische dienst als er op afroep iets moet worden gerepareerd.'

VRAAG

Harry Smit is nu van de partij bij zo'n 40 excursies per jaar. Hij gaat zo'n 4, en zijn vrouw ongeveer 15, weken per jaar naar IJsselvliedt. Zo zijn Harry en Henny ook altijd van de partij met de zogeheten kerstweek. Hij als chauffeur verzorger en zij als gastvrouw. Deze week verblijven vaak alleenstaande gasten en vrijwilligers in huize IJsselvliedt dat dan in kerstsfeer wordt gebracht. Voor de taken daar zijn er zo'n 25 à 30 vrijwilligers beschikbaar. De kosten voor een week IJsselvliedt zijn voor eenderde voor rekening van het Nederlandse Rode Kruis, voor eenderde voor de regionale afdelingen en eenderde voor de gasten zelf, al dan niet met een gemeentelijke bijdrage. 'Overigens is de vrijwilligerswereld daar één grijze golf. In dat opzicht lijken we op onze gasten. Glimlacht: "Kun je het nog aan?", dat is de vraag die ik binnenkort zal moeten beantwoorden. Het is namelijk regel dat je er als vrijwilliger met je 70ste een functioneringsgesprek krijgt.'

Dekkingsgraad PDN

Een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds is de dekkingsgraad. De dekkingsgraad geeft namelijk aan hoe groot het pensioenvermogen is ten opzichte van de pensioenverplichtingen. Eenvoudig gezegd geeft de dekkingsgraad aan of er voldoende geld in kas is om alle pensioenen, nu en in de toekomst, uit te betalen. De dekkingsgraad en de pensioenverplichtingen worden berekend op basis van de marktrente. De cijfers worden na elk kwartaal bekend gemaakt.

Onderstaande tabel toont de dekkingsgraad en de vanaf 2005 bij de berekening gehanteerde marktrente. Dit betreffen deels 'virtuele' dekkingsgraden aangezien PDN geen historie heeft vóór januari 2007. De 'virtuele' cijfers zijn een gewogen gemiddelde van de verplichtingen als ook het belegde vermogen van Pensioenfonds DSM-Chemie en Pensioenfonds Gist-Brocades.

Dekkingsgraad PDN (gebaseerd op marktrente)

	Dekkingsgraad	Gehanteerde marktrente
Ultimo 2004	133%	
Ultimo 2005	143%	3,7%
1 januari 2007	147%	4,2%
Ultimo 2007	150%	4,8%
Ultimo 1ste kwartaal 2008	137%	4,6%
Ultimo 2de kwartaal 2008	139%	5,0%
Ultimo 3de kwartaal 2008	126%	4,6%

Wilt u meer informatie?

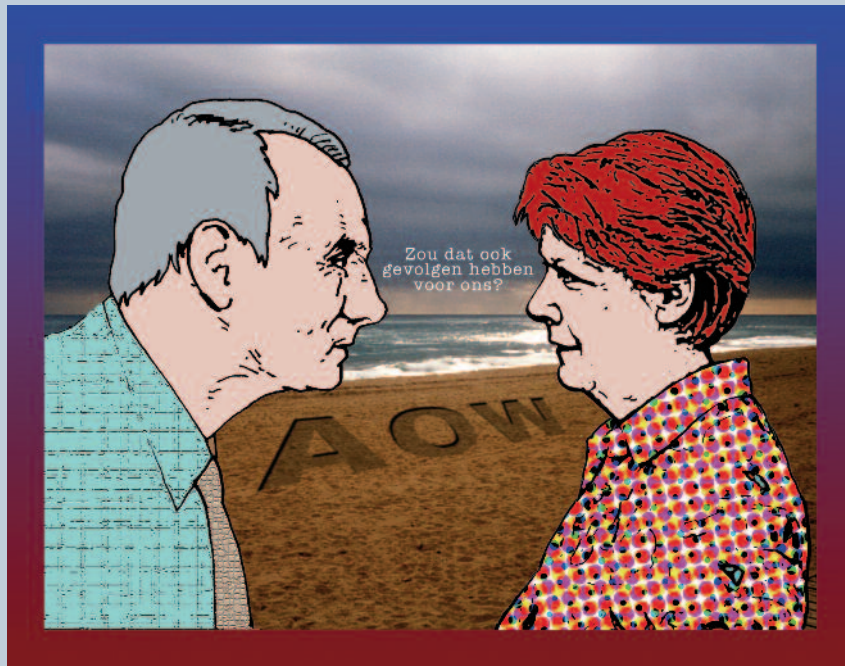
Internetsite PDN

Meer informatie over PDN kunt u vinden op website:
www.PDNpensioen.nl

Pension Desk: 045-5788100

Vragen over uw pensioen kunt u stellen aan één van onze medewerkers. Zij zijn bereikbaar op telefoonnummer 045-5788100. Zorg dat u uw administratienummer bij de hand hebt als u belt.

Het rommelt bij de AOW

Goed om te weten

'Zo heeft vaders Drees (1886-1988) dat allemaal niet bedoeld. Ze zijn behoorlijk aan de AOW aan het rommelen.' Met een diepe zucht slaat Willibrord (71) zijn krantje dicht. Vanaf 2015 wordt de hele AOW op de kop gezet. Zou dat ook gevolgen hebben voor ons? Tiny (68) zijn vrouw trekt haar schouders op. Het laat hem die dag niet los. Hij besluit de vraag niet bij PDN te stellen. Zij keren immers zijn pensioen uit en niet de AOW. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) moet hierover uitsluitel kunnen geven. Al peinzend besluit hij zijn regionale SVB kantoor te bellen.

Hij krijgt het navolgende antwoord: De wijzigingen hebben alleen gevolgen voor mensen geboren na 1949. Iemand die de 65 jarige leeftijd bereikt in 2015 of later en een jongere partner heeft zal niet

langer de volledige AOW met toeslag ontvangen. Die mensen zullen dan pas de dubbele AOW ontvangen, op het moment dat de partner ook 65 jaar wordt. Met andere woorden: voor iedereen voor wie de AOW reeds is ingegaan, zal niets veranderen. De overheid heeft trouwens een grote campagne gepland. Daar gaan we in de toekomst nog veel over horen.

Willibrord is gerustgesteld en slaakt in eerste instantie een zucht van verlichting. In eerste instantie, want hij beseft dat zijn kinderen wel geboren zijn na 1949. Hij ziet ze morgen toch.

Is u ook iets niet duidelijk?

Bel de Pension Desk: 045-5788100

Ouwe sok

Begin september. Zomer dus nog, zij het in de nadagen. Het landschap is wit. Ons vakantiedorp in de Zwitserse Alpen is teder toegedekt met een witte deken. Niet voor lang overigens. De zon laat op onverwachte momenten haar stralen over het dal glijden. Eventjes maar. Net voldoende om de deken van de almen te halen. Het klimaat verandert zicht- en voelbaar. Alles verandert. Niets is meer hetzelfde als in mijn puberjaren. De veranderingen die toen optraden, had ik zelf in de hand. Niet steeds tot onverdeeld genoeg van mijn omgeving. Over de veranderingen in mijn seniorendagen heb ik helemaal niets te vertellen. In de pubertijd had ik - vaak achteraf dan - de zekerheid dat alles op zijn pootjes terecht zou komen. Nu heb ik weinig zekerheid. Er verandert zoveel. Ik ben het ook niet met alles eens. Waarom moet ik een GSM hebben waarmee ik foto's kan maken, kan mailen, de beursberichten kan volgen en kan zien welk weer het in Wit Rusland is? Waarom moet mijn Hotmail ongevraagd veranderen in Livemail? Waarom moet ik opeens plastic gescheiden inleveren, terwijl ik recent een grotere grijze container voor restvuil heb aangeschaft, min of meer verplicht? Ik klaag niet, maar ik word een beetje onzeker en daardoor nog ouder dan ik al ben. De crisisverhalen over de financiële markt stemmen me niet vrolijker. Neen, onzekerder. Blijf ik nog wel mijn pensioen krijgen? En is dat pensioen dan nog steeds inflatievast? Deskundigen twijfelen. In de achterkamer. Leken verkondigen met grote stelligheid, liefst van de daken, dat er niets aan de hand is. Dat de financiële grote jongens eindelijk eens met beide benen op de grond gezet worden. En wij kleine jongens

dan? Mijn benen zijn toch al wat wankeler geworden. Maar ik laat me niet gek maken. Kijk wel uit. Ik heb mijn euro's van de bank gehaald. Vervolgens een heel stel tegengestelde adviezen opgevolgd. Ik heb mijn kapitaal verdeeld over meer bankinstellingen. Het pensioen en de AOW die ik krijg geef ik meteen uit. Daar kunnen ze dan lekker niet aankomen. Mijn lief is het met die laatste activiteit totaal oneens en weet niet waar ze alle gekochte spullen moet opbergen. Ik heb nog nooit zoveel flessen wijn in huis gehad. Ook nog nooit zoveel gedronken. De klerkast puilt uit. Mijn computer is behoorlijk traag geworden door alle nieuwe software die ik erin gestopt heb. Neen, van mijn geld blijven ze af. Ik laat de kozijnen schilderen door een vakman. Deed ik altijd zelf. Ik trakteer mijn lief en mezelf op etentjes. Niet altijd lekker, wel duur. Scheelt weer in de beurs. Al eens kikkerbiljetjes met ijs gegeten? Niet doen. En geitenkaas met frambozen is in elk geval origineel. Dat vond de kok in het intieme Frans restaurantje, waar ik dat kreeg opgediend, ook. Elke maand blijft toch nog wat geld over. Dat stop ik in een paar ouwe sokken. Ook hier is verdelen namelijk verstandig. Probleem, ik kan de sokken niet thuis laten rond slingeren. Bij inbraak ben ik mijn restbedrag kwijt. Dus sleep ik sokken met me mee. Ik loop wel een beetje schichtig door stad en dorp. Verbeeld je dat ik overvallen word. Vroeger was ik niet zo onzeker. Mijn lief is het zat. Ze heeft al mijn oude sokken in de vuilcontainer gegooid. Vraag: wie heeft er nog een oude sok voor me?

A handwritten signature in white ink, appearing to be 'Hend', is written over the bottom right of the text.